

Programmabegroting 2026

Versie: Vastgesteld door raad

13 november 2025

2. Naar een duurzame samenleving

Met de pijler Duurzame samenleving uit de Duurzaamheidsagenda gaan we het afwentelen van problemen op andere landen en andere generaties tegen. Tot de pijler duurzame samenleving behoren de volgende drie thema's: Energie & Klimaat, Afval & Circulaire Economie, Natuur & Biodiversiteit.

2.A PROGRAMMA ENERGIE & KLIMAAT

Wat willen we bereiken?

- 2040 fossiel onafhankelijke gemeente
- 90% CO₂ reductie in 2050 (Klimaatakkoord)
- Minimaliseren emissie overige broeikasgassen
- 2030 20,8 GWh opwek zonne-energie/25 hectare zonnepanelen op grote daken
- Het tijdig realiseren van een toekomstbestendig energiesysteem om daarmee ruimtelijke, economische en klimaatdoelstellingen te faciliteren (Energievisie Noord-Holland Zuid)

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- Aanpak (bovenregionale) energie-infrastructuur
 - Deelname aan de provinciale Taskforce Energie-Infrastructuur Noord-Holland
 - Deelname aan het regionaal overleg tussen Liander en de Amstelland gemeenten over het Energiesysteem Actieplan (ESAP)
 - Deelname aan de planuitwerking voor een nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding Diemen-Lelystad-Ens
 - Deelname aan de verkenning voor een nieuw 380 kV hoogspanningsstation aan de zuidoostkant van Amsterdam
 - Deelname aan de projectprocedures voor het verzwaren van de bestaande 380 kV hoogspanningsverbindingen Beverwijk - Diemen en Krimpen a/d IJssel - Diemen
- Uitvoering Regionale energie strategie (RES):
 - Voortzetting deelname stuurgroep en werkgroep RES Noord-Holland Zuid
 - Voortzetting regionale samenwerking Opwek Energie op Rijksgronden (OER)
 - Verkenningsfase voor windturbines in de Diemerscheg
 - Tender voor exploitatie zonnepanelen langs de Rijkswegen vanuit Energieroute Noord-Holland (mits Projectbesluit gerealiseerd kan worden) Energieroute Noord-Holland | Energie op Rijksgrond
- Uitvoering Transitievisie Warmte/Opstellen Warmteprogramma
 - Deelname regionale samenwerking warmtetransitie Noord-Holland Zuid
 - Voortzetten MRA samenwerking voor onderzoek naar de ontwikkeling van aardwarmte
 - Voortzetten samenwerking Vattenfall verduurzamen Diemercentrale
 - Voortzetten samenwerking Equinix en Switch warmte datacenters als bron voor mogelijk warmtenet Diemen
 - Voortzetten samenwerking ontwikkeling regionaal publiek warmtebedrijf
 - Opstellen Warmteprogramma als actualisatie van de Transitievisie Warmte
 - Voortzetten opstellen Plan-MER voor het Warmteprogramma
 - Uitvoering afspraken over energie in het kader van de meerjarenafspraken met woningcorporaties
 - Implementatie en uitvoering Soortenmanagementplan (SMP)² voor invulling van de onderzoeksverplichting beschermde diersoorten bij isolatie van gevels en daken:
 - aanleg alternatieve verblijven voor vleermuizen en vogels.
 - Vergunningverlening op basis van soortenmanagementplan
- Wijkaanpak warmtetransitie

² de Raad van State heeft uitspraak gedaan over voldoende ecologisch onderzoek bij isolatie van dak en spouwmuur van woningen. Om isolatie mogelijk te blijven maken moeten gemeenten een soortenmanagementplan opstellen en alternatieve verblijven voor vleermuizen gaan aanleggen.

- Voortzetten wijkaanpak warmtetransitie Diemen Zuid en Diemen Centrum (Ruimzicht)
 - Voortzetten participatieaanpak Diemen Zuid
 - Starten participatieaanpak Diemen Centrum
- Starten aanpak verduurzaming utiliteitsbouw (bedrijventerreinen en maatschappelijk vastgoed)
- Faciliteren en ondersteunen van buurtinitiatieven
- Bijhouden klantvolgsysteem³ voor de energietransitie
- Uitvoering Actieplan isolatie en energiebesparing koopwoningen 2023 - 2026
 - Voortzetten energie-advies woningeigenaren en VVE's via regionaal energieloket
 - Voortzetten jaarlijkse collectieve inkoopactie energiemaatregelen woningeigenaren
 - Voortzetten ondersteuning VVE's energiebesparing en opwek duurzame energie
 - Voortzetting draaggolf campagne energiebesparing Diemen centrum
 - Voortzetting keukentafelgesprekken gericht op buurtgerichte verduurzaming
 - Voortzetting uitvoerig subsidieregeling woningisolatie met focus op slecht geïsoleerde woningen
 - Voortzetting advisering en procesbegeleiding VVE's met focus op slecht geïsoleerde woongebouwen
- Uitvoering Actieplan energie-armoede
 - Voortzetting energie-advies door vrijwillige energiecoaches (n.a.v. prestatie afspraken met woningcorporaties, gestart in 2021). Uitvoering hiervan zal in 2026 definitief worden overgedragen aan Daarom Duurzaam Diemen.
 - Onderzoeken aanvullende aanpak energie-armoede via gordijnenproject
- Uitvoering van het door Diemen in 2022 mede ondertekende Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2026⁴:
 - Toezicht en handhaving energie- en klimaatregelgeving Europese Energie Efficiency Richtlijn, Besluit activiteiten leefomgeving en Besluit bouwwerken leefomgeving
 - Voortzetten energie-advies bedrijven via regionaal energieloket

Monitoring

Wat	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
CO ₂ uitstoot (excl. Autowegen)	99 kton	87 kton	.n.n.b.	93 kton	80 kton ⁵
Energiegebruik (excl. autowegen)	1.243 TJ	1.167 TJ	n.n.b.	1.440 TJ	1.100 TJ ⁶
Elektriciteit uit hernieuwbare bronnen	8,1%	n.n.b.	n.n.b.	12,5%	13,0% ⁷
Totaal aardgasverbruik kleinverbruikers ⁸	13.527.147 m ³	12.237.286 m ³	10.569.304 m ³	12.230.000 m ³	10.250.000 m ³

³ Een klantvolgsysteem is een database waarin gegevens over klanten staan. In het geval van de warmtetransitie en de opgave om van het aardgas af te gaan gaat het om een database waarbij per woonadres kan worden bijgehouden : Wie contactpersonen zijn, wat openbare en aangeleverde gegevens over de huidige energiesituatie en energieprestatie zijn, welke contactmomenten er geweest zijn en welke afspraken daarbij gemaakt zijn en wat wensen, behoeften en openstaande vragen zijn. De database wordt conform de privacyregelgeving gevuld met openbare gegevens en aanvullende benodigde gegevens waar bewoners hun toestemming voor hebben gegeven. De toegang tot benodigde gegevens waarvoor inwoners toestemming hebben gegeven wordt daarbij beperkt tot alleen de medewerkers die direct betrokken zijn bij de energietransitie.

⁴ De looptijd van het energiebesparingsakkoord is in 2025 met 1 jaar verlengd tot en met 2026. Per 1 juli 2023 is de uitvoering van alle toezicht energiebesparing vanuit milieuregelgeving verplicht belegd bij de Omgevingsdienst.

⁵ De monitoringsgegevens zijn afkomstig uit de klimaatmonitor van Rijkswaterstaat. Helaas lopen de gegevens achter (voor 2023 zijn de gegevens nog niet gepubliceerd) waardoor het ook niet mogelijk is hierop goed te begroten.

⁶ Zie opmerking onder 1. In 2022 viel Rusland de Oekraïne binnen waarna de energieprijzen sterk stegen. Dit reulteerde in een sterke daling van het verbruik. De daling blijft structureel maar vlakkt wel af.

⁷ Zie opmerking onder 1. Ten gevolge van het afschaffen van de salderingsregeling iper 1 januari 2027 en het berekenen van terugleverkosten door energieleveranciers is de interesse voor plaatsing van zonnepanelen op bestaande bouw sterk afgenomen.

⁸ Deze gegevens zijn voor het eerst opgenomen in de jaarstukken 2023 vanwege de raadsnotie voor een aardgasmonitor. Voor deze monitor wordt gebruik gemaakt van open data van Liander. Jaarlijks rapporteert Liander het gasgebruik van kleinverbruik aansluitingen, (< 40m³/uur). Zowel in woningen als in kleine bedrijven en instellingen. De weergegeven hoeveelheden zijn het standaard jaarverbruik (SJV). Dit is het gemeten gebruik, gecorrigeerd voor temperatuur en energieinhoud. In verband met de privacy van de gebruikers geeft Liander het gebruik per postcode (PC6). Het totale gebruik verkrijgen we door het gemiddelde gebruik te vermenigvuldigen met het aantal aansluitingen per postcode.

2.B THEMA AFVAL & CIRCULAIRE ECONOMIE

Wat willen we bereiken?

- Het terugdringen van de hoeveelheid ongescheiden restafval richting de landelijke norm van 100 kg per inwoner (Afvalplan)
- Een afvalvrij dorp en een volledig circulaire economie in 2050
- 50% minder gebruik van abiotische grondstoffen (mineralen, metalen en fossiele brandstoffen) in 2030 ten opzichte van 2014 (landelijke doelstelling)
- 30% woningen 30% biobased in 2030 (landelijke doelstelling)
- Circulaire bedrijfsvoering van de gemeente Diemen; het goede voorbeeld geven (zie onderdeel 4 samenwerking op duurzaamheid binnen de gemeentelijke organisatie)
- Het stimuleren van bestaande en nieuwe bedrijven in innovatie en circulariteit en het creëren van extra werkgelegenheid

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- Uitvoeren Afvalplan 2020 gemeente Diemen: basisstructuur afvalinzameling behouden en het scheidingspercentage verder bevorderen
- Voortzetten communicatie en voorlichting over afvalscheiding
- Voortzetten van het op aanvraag verstrekken van containers aan huis voor de inzameling van oud papier en karton en/of plastic verpakkingen, blik en drankenkartons.
- Voortzetten gescheiden inzameling afval bij scholen
- Jaarlijkse uitdeeldag compost op gemeentewerf
- Stimuleren en faciliteren deelname aan landelijke opschoondagen (Landelijke Opschoondag en World Cleanup Day) en bewonersinitiatieven op dit gebied.
- Verminderen van zwerfafval en het verkleinen van de plastic soep in Diemen, samen met onze (jonge) inwoners
- Toezicht en handhaving regelgeving bedrijfsafval vanuit Besluit Activiteiten Leefomgeving
- Voortzetten deelname aan deelregionale MRA werkgroep circulaire economie
- Aansluiting bij MRA aanpak grondstofstromen
 - Terugdringen gebruik wegwerpplastic en in openbare ruimte plaatsen van objecten gemaakt van moeilijk recyclebare plastics vanuit MRA convenant circulaire plastics
 - Stimuleren houtbouw vanuit MRA convenant houtbouw
 - Stimuleren circulair bouwen vanuit MRA convenant toekomstbestendige woningbouw
- Onderzoek naar instrumenten om circulariteit beter te betrekken bij projecten in de openbare ruimte
- Onderzoek circulariteit in nieuw materialenhandboek openbare ruimte
- Verkenning mogelijkheden voor een gemeentelijk circulair materialendepot
- Verkenning deelname convenant Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen MRA
- Verkenning deelname convenant Schoon Emissieloos Bouwen
- Beoordeling haalbaarheid opnieuw organiseren Textiel of E-waste race bij scholen in de DUO-gemeenten
- Verkenning naar het opzetten van een circulair gordijnenproject
- Verkenning project uitleen elektrische bakfietsen voor inwoners voor grofvuil
- Deelname aan veggiechallenge
- Deelname aan de week van de circulaire economie
- Samenwerking met Daarom Duurzaam Diemen, Rataplan en maatschappelijke partners tijdens circulaire evenementen.

⁹ De verwachting is dat het aardgasverbruik in 2026 vrijwel gelijk blijft ten opzichte van 2024. Dit komt omdat het energiebesparingseffect door sterk verhoogde aardgasprijzen direct na de inval in Oekraïne deels teniet is gedaan door inmiddels lagere prijzen. Daarnaast is de gebouwvoorraad sinds het laatste kwartaal van 2023 nauwelijks verder geïsoleerd ten gevolge van een uitspraak van de Raad van State over de problemen met bescherming van vleermuizen. Om isoleren weer goed mogelijk te kunnen maken is de gemeente begonnen met het opstellen van een Soortenmanagementplan.

Monitoring

Wat	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Hoeveelheid restafval (kg) per inwoner per jaar	180 kg	188 kg ^b	180 kg	189 kg ¹

2.C THEMA NATUUR & BIODIVERSITEIT

Wat willen we bereiken?

- Versterken natuurwaarde
- Versterken ecologische verbindingen, waaronder verbinding buurtgroen en natuur
- 1000 nieuwe bomen planten in deze collegeperiode (collegeakkoord 2022-2026)

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- Voortzetten inhuur ecologisch specialist voor advisering bij projecten en verbeterde omgang met beschermde soorten bij (ver)bouwen en overige werkzaamheden
- Uitvoeren van projecten uit het Uitvoeringsprogramma verbeteren Lokale Ecologische Structuur Diemen 2022 gericht op 1) in stand houden en verbeteren ecologische verbindingen en 2) kwaliteit van de Lokale Ecologische Structuur Diemen 2022 verbeteren, waaronder:
 - een verbinding onder het spoor tussen park Spoorzicht en de Oosterringdijk
 - verbeteren ecologische kwaliteit Park de Omloop en Diemerdreef.
 - verbeteren ecologische verbinding onder het spoor bij Zwanepad
- Voortzetten van verbinden van buurtgroen met de hoofdgroenstructuur/natuur.
- Communicatie verbeterde aanpak voor omgang met beschermde soorten bij (ver)bouwen en overige werkzaamheden (waaronder soortenmanagementplan voor onder meer de isolatieopgave)
- Voortzetten aanleg en onderhoud van natuurvriendelijke oevers en verbinden van waterpartijen
- Voortzetten verhogen van belevings- en natuurwaarde bij groot onderhoud van perken en borders
- Voortzetten grasmaaien met oog voor ecologie
- Voortzetten waar mogelijk bomen aanplanten conform de doelstelling uit het Coalitie-akkoord
- Stimuleringsactie planten bomen bij particulieren
- Voortzetten voorlichting problemen plaagdieren en waterkwaliteit door voedsel in de openbare ruimte.
- Plaatsen (2026) en jaarlijkse monitoring (2026 - 2028) door inwoners van bijenhotels via Beegrateful

Monitoring

Wat	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Hoeveelheid bomen in de openbare ruimte	10.774 ¹⁰	14.009 ¹³	14.274 ¹⁴	15.262 ¹⁵

¹⁰ De toename van de hoeveelheid restafval per inwoner komt waarschijnlijk doordat het grootste deel van de nieuwbouw in Diemen bestaat uit appartementen. Bewoners van appartementen scheiden minder afval.

¹¹ Inschatting gebaseerd op de resultaten over 1e kwartaal 2025.

¹² Eind 2023 is gestart met een nieuw beheersysteem en een inspectie van alle bomen in Diemen. In 2023 was de inspectie van Diemen Zuid afgerond en waren de aantallen ingevoerd in het nieuwe beheersysteem. Het aantal bomen dat bij 'werkelijk 2023' staat, was dus een optelling van de nieuwe gegevens voor Diemen Zuid en de aantallen uit het oude beheersysteem voor de rest van de gemeente

¹³ In 2024 is de inspectie van Diemen centrum afgerond en zijn de aantallen ingevoerd in het nieuwe beheersysteem. De aantallen die bij 'Realisatie 2024' staan, zijn dus een optelling van de nieuwe gegevens voor Diemen Zuid en Centrum en de aantallen uit het oude beheersysteem voor Diemen Noord. Bij de inventarisaties bleken meer bomen te staan dan wat was opgenomen in het oude systeem. Daarnaast had de gemeente ook in 2024 een paar honderd bomen bijgeplant.

¹⁴ Het werkelijke aantal bomen in het nieuwe bomenbestand in augustus 2024 bedroeg: 13.774. De inspectie van Diemen Zuid en Centrum was toen afgerond en die aantallen waren ingevoerd in het nieuwe beheersysteem. Dit aantal is dus gebaseerd op een optelling van de nieuwe gegevens voor Diemen Zuid, Centrum en de aantallen uit het oude beheersysteem voor de rest van de gemeente. In 2025 verwachten we rond de 500 bomen bij te planten. Daarmee kwam de begroting van het aantal bomen eind 2025 dus uit op $13.774 + 500 = 14.274$

3. Naar een gezonde leefomgeving

Met de pijler Gezonde leefomgeving uit de Duurzaamheidsagenda pakken we de problemen in de leefomgeving aan waar we hier en nu last van hebben. Tot de pijler gezonde leefomgeving behoren de volgende drie thema's: Klimaatadaptatie, Luchtkwaliteit & Geluid en Schone Mobiliteit.

3.A THEMA KLIMAATADAPTATIE

Wat willen we bereiken?

- Voorbereid zijn op opwarming gebouwde omgeving (hittestress), Intensere regenbuien en langere periodes van droogte

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- Uitvoeren Programma Klimaatadaptatie 2024-2028
- Afronden klimaatadaptief inrichten Scheepskwartier en Vlinderbuurt, waarbij de resultaten worden gemonitord ter lering voor toekomstige projecten
- Voortzetten klimaatadaptief inrichten Oosterringdijk bij reconstructie
- Voortzetten klimaatadaptief inrichten Oud Diemen
- Klimaatadaptief inrichten Buitenlust
- Klimaatadaptief inrichten Hoofdassen
- Klimaatadaptief inrichten Wandellandschap Rode Kruislaan en Flats Rode Kruislaan
- Voortzetten operatie Steenbreek gericht op het stimuleren van ontstenen en vergroenen van privéterreinen
- Bomen uitdelen die inwoners in hun eigen tuin kunnen aanplanten
- Voortzetten gesprek met scholen over vergroenen van hun schoolpleinen

Monitoring

Wat	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Aantal buurten (van in totaal 35) die volledig aan de Diemense normen voor wateroverlast voldoen	3	4	8	10
Aantal buurten (van in totaal 35) die volledig volgens het beleid tegen droogte zijn ingericht	3	4	9	10

3.B) THEMA LUCHTKWALITEIT & GELUID

Wat willen we bereiken?

- Een gezonde leefomgeving met een schone luchtkwaliteit en lage geluidbelasting

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

- Voortzetten deelname in de Bestuurlijke Regie Schiphol over de inpassing van luchtvaart en de luchthaven Schiphol in de regio
- Voortzetten inbreng en toetsing van eisen luchtkwaliteit en geluid bij ruimtelijke en verkeerskundige plannen en projecten
- Opstellen geluidbelastingskaarten (5 jaarlijkse verplichting voor stedelijke gebieden vanuit de EU-Richtlijn Omgevingslawaaai)
- Basisgeluidemissies gemeentelijk wegennet bepalen (ten behoeve van de nieuwe monitoringsverplichting wegverkeerslawaaai uit de Omgevingswet)
- Omzetten geluidzones rondom industrieterreinen naar geluidproductieplafonds (GPP's) conform de Omgevingswet
- Uitvoeren acties uit Actieplan geluid 2024-2028
- Uitvoeren acties uit decentraal uitvoeringsplan Schone Lucht Akkoord
- Voortzetten bewustwordingscampagne nadelen stoken en beperken overlast

¹⁵ Het aantal bomen in het bomenbestand in juli 2025 bedroeg: 14.762. We verwachten in het restant van 2025 en in 2026 nog ongeveer 500 bomen bij te planten. Daarmee komt de begroting van het aantal bomen eind 2026 dus uit op 14.762 + 500 = 15.262